

GÜNÜN ADAMI – DIŞARDAKİLER

Haldun Taner (İstanbul, 16 Mart 1915 – 7 Mayıs 1986) Matbaa-i Âmire müdürü Hâmid Bey anne tarafından büyükbabası, Meclis-i Mebusan İstanbul milletvekili ve Darülfünun devletler hukuku profesörü Ahmet Selahattin Bey babasıdır. Çemberlitaş'ta dünyaya gelen Taner, beş yaşında babasını kaybetti. Galatasaray Lisesi'nde okudu (1935). Heidelberg Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'ndeki öğrenimini (1935-38) ağır bir tüberküloza yakalanması nedeniyle yarıda bırakıp İstanbul'a döndükten sonra Ankara Radyosu için skeçler yazmaya başladı. İÜ Alman Filolojisi'ni bitirdi (1950), Sanat Tarihi Bölümü'nde asistan oldu. 1954'te ilk evliliğini yaptı ve *Oyun* dergisini çıkardı. Viyana Üniversitesi'nde Prof. Kindermann'ın yanında felsefe ve tiyatro okudu. Max Reinhardt Tiyatro Akademisi'nde eğitim gördü (1955-57). İÜ, Gazetecilik Enstitüsü, İGSA ve LCC'de tiyatro ve dramaturji dersleri verdi. Deveküşü Kabare Tiyatrosu, Bizim Tiyatro ve TEF Kabare'yi kurdu. Türkiye'deki epik tiyatronun ilk örneği sayılan *Keşanlı Ali Destanı* ile dünyaya açıldı. Bütün bu çalışmalarıyla bir Haldun Taner Tiyatrosu ekolü oluşturdu. "Tuş" adlı öyküsü (1955) ve *Keşanlı Ali Destanı* oyunu aynı adlarla filme alındı. "Deveküşüne Mektuplar" başlıklı yazılarına *Tercüman*'da (1955-60) başladı, "Pazar Sohbetleri" başlığıyla *Milliyet*'te (Mart 1974 – Mayıs 1986) sürdürdü. 9 Ocak 1976'da ikinci evliliğini yaptı.

1953'te *New York Herald Tribune* ile *Yeni İstanbul* gazetelerinin düzenlediği uluslararası bir yarışmada "Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu" öyküsüyle birinci oldu. Sait Faik Hikâye Armağanı'nın ilkinin *On İkiye Bir Var* ile kazandı. *Sancho'nun Sabah Yürüyüşü* ile Uluslararası Bordighera Mizah Hikâyeleri Ödülü'nü, *Milliyet*'teki köşe yazılarıyla Gazeteciler Cemiyeti Fıkra Ödülü'nü (iki kez), *Yalıda Sabah* ile 1983 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'nü aldı. 1987'den beri Haldun Taner Öykü Ödülü verilmekte. İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun Kadıköy Sahnesi'ne (1988) ve Caddebostan'da bir sokağa adı verildi. Türkiye'de tiyatronun bir 'bilim dalı' olmasında etkili olan ve 2012 yılında İstanbul Üniversitesi Haldun Taner Tiyatro Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne adı verilen Taner'in bütün yapıtları 100. doğum yıldönümü olan 2015'ten beri Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanmakta.

Yapıtları

Öykü: *Yaşasın Demokrasi*, 1949; *Tuş*, 1951; *Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu*, 1953; *Ayışığında 'Çalışkur'*, 1954; *On İkiye Bir Var*, 1954; *Konçınalar (Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu – On İkiye Bir Var'dan seçmeler)*, 1967; *Sancho'nun Sabah Yürüyüşü*, 1969; *Yalıda Sabah*, 1983. **Tiyatro:** *Günün Adamı*, 1952 (1961'de sahnelendi); *Dışardakiler*, 1957; *...Ve Değirmen Dönerdi*, 1958; *Fazilet Eczanesi*, 1960; *Lütfen Dokunmayın*, 1961; *Huzur Çıkma*, 1962; *Keşanlı Ali Destanı*, *Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım*, 1964; *Eşeğin Gölgesi*, 1965; *Zilli Zarife*, 1966; *Vatan Kurtaran Şaban*, 1967; *Sersem Kocanın Kurnaz Karısı*, 1969; *Ayışığında Şamata*, 1977. **Kabare:** *Bu Şehir-i İstanbul ki...*, 1962; *Dün... Bugün*, 1972; *Mevzumuz Aşk ü Sevdâ Dekorumuz Deniz Derya, Yar Bana Bir Eğlence*, 1973; *Hayırdır İnşallah*, 1979. **Kolektif kabareler:** *Astronot Niyazi*, 1970; *Ha Bu Diyar*, 1971; *Dev Aynası*, 1973; *Haneler*, 1974; *Yalan Dünya, Çıktık Açık Alınla*, 1977; *Kapılar*, 1981. **Radyo oyunu:** *Haldun Taner'in Timsahı* (haz. D. Taner - S. Erez), 2008.

Düzyazı: *Deveküşüne Mektuplar 1*, 1960 (sonradan *Önce İnsan* adıyla); *Deveküşüne Mektuplar 2*, 1977 (sonradan *Yaz Boz Tahtası* adıyla); *Ölürse Ten Ölür Canlar Ölesi Değil – Portreler*, 1978; *Hak Dostum Diye Başlayalım Söze*, 1978; *Düşsem Yollara Yollara*, 1979; *Çok Güzelsin Gitme Dur*, 1983; *Berlin Mektupları*, 1984; *Koyma Akıl, Oyma Akıl*, 1985.

*Haldun Taner'in
YKY'deki kitapları:*

- Koyma Akıl, Oyma Akıl (2015)*
Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu (2015)
Keşanlı Ali Destanı (2015)
Sersem Kocanın Kurnaz Karısı (2015)
Yalıda Sabah (2015)
Çok Güzelsin Gitme Dur (2015)
Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım (2015)
Ayışığında "Çalışkur" (2015)
On İkiye Bir Var (2015)
Sancho'nun Sabah Yürüyüşü (2015)
Ölürse Ten Ölür Canlar Ölesi Değil (2016)
Fazilet Eczanesi (2016)
Yaşasın Demokrasi (2016)
Tuş (2016)
Ayışığında Şamata (2016)
Vatan Kurtaran Şaban (2016)
...Ve Değirmen Dönerdi – Lütfen Dokunmayın (2016)
Devekuşuna Mektuplar – 1: Önce İnsan (2016)
Berlin Mektupları (2017)
Günün Adamı - Dışardakiler (2017)

HALDUN TANER

Günün Adamı
—
Dışardakiler

Oyun

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4798
Edebiyat - 1373

Günün Adamı - Dışardakiler / Haldun Taner

Kitap editörü: Murat Yalçın
Düzeltili: Cennet Türker

Kitap tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Gülçin Erol Kemahlıoğlu

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi
A Blok Kat: 2 34310 Haramidere / İstanbul
Telefon: (0 212) 412 17 00
Sertifika No: 12026

1. baskı: Bilgi Yayınevi, Ankara, Nisan 1990
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Şubat 2017
ISBN 978-975-08-3912-2

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2014
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeralı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

Günün Adamı • 7

Önsöz • 9

Günün Adamı İçin Yazılanlar • 71

Dışardakiler • 75

Sözlük • 153

Günün Adamı

(Oyun, 4 Perde)

Önsöz*

Bu piyesi dört yıl evvel, bir tatil ayında, sırf el alıştırmak için karladım, ilk hikâyelerimi herkesten gizlemeyi nasıl bir saygı borcu bildimse, tiyatro alanındaki bu ilk denememi de ele güne çıkaracak değerde bulmuyordum. Nitekim *Günün Adamı* üç koca yıl çekmecemde uyudu durdu. Sonra dostlar aklımı çeldiler. Piyese, Şehir Tiyatrosu'na sunuldu. Kabul edildi. Roller dağıtıldı. Tam oynanacakken, temsili zararlı görülerek repertuardan indiriliverdi. Yazarı da böylece, herkesin gözünde töhmetli duruma düşürülmek istendi.

Şimdi mesele Şehir Tiyatrosu'nu aşıp İstanbul Valisi'ne, İstanbul Valisi'ni de aşip Sayın Devlet Reisi'ne, oradan da Başvekâlet'e intikal etmiş bulunuyor.

Şu halde; *Günün Adamı*'nı bugün kitap halinde bastırışım, onu asla bir matah sanışımından değil, kendimi müdafaa için, buna adeta zorlanmış oluşumdandır.

Kaderin şu cilvesine bakın ki, onu temsilden men edenlerin bu hareketini bir derece düzeltmek, henüz bazı tiyatrolarımıza tamamen yerleşmedi ise bile, yurdumuzda yine de bir söz hürriyeti bulunduğunu ispat etmek ödevi böylece dönüp dolaşıp yine yazara düşmüş oldu.

Bu piyesi bir bakıma bir tenis topuna benzetmek kabildir. Bıraksalar öbür toplar kadar, hatta belki onlardan az sıçrayacak bir tenis topu. Ne var ki, bunu hızla yere çarptıklarından fazla ses çıkardı, tavana kadar sıçradı.

Bundan ötürü şimdi naçiz eserimin basında ve halk efkârında uyardığı ilgi ve sevgiden kendime yersiz bir kuruntu payı çıkarmaya kalkışacak değilim.

Bu çatışma bana şunu öğretti ki, bazen bir yazar topluma, eseriyle olduğundan çok, eserinin temsil ettirilmemesinin ortaya çıkardığı gerçeklerle daha da faydalı olabilmemiş.

Bana bu ikincisi nasip oldu. Ne denebilir...

Cevizlik, 28 Kasım 1953

Haldun Taner

* *Günün Adamı*, Haldun Taner'in kitap olarak basılmış ilk oyunudur: Sander Yayınları, İstanbul 1953. İlk baskı için yazılmış bu "Önsöz"de Taner 1952 yılında oyununun niçin sahnelenemediğini anlatıyor. *Günün Adamı*, yazarın daha sonra gözden geçirdiği şekliyle, 1990'dan bu yana *Dışardakiler* oyunuyla birlikte basılmaktadır. (ed.n.)

Kiřiler

PROFESÖR

DOÇENT

GENEL SEKRETER

KAYINPEDER

PROFESÖRÜN OĞLU

KAYINBİRADER (ÖZEL KALEM MÜDÜRÜ)

UŞAK (HİZMETÇİ)

BİR ADAM

1. GAZETECİ

2. GAZETECİ

FOTO MUHABİRİ

1. İL İDARE KURULU ÜYESİ

2. İL İDARE KURULU ÜYESİ

1. UMUM MÜDÜR

2. UMUM MÜDÜR

PROFESÖRÜN KARISI

KÂTİBE

Olay dünyanın herhangi bir yerinde geçer.

Birinci Perde

(Profesörün çalışma odası. Sağda pencerenin önünde yazı masası. Masanın arkasına rastlayan duvarda tatlı bakışlı, küçük beyaz sakallı bir zatın yarı profil bir portresi. Tam karşıda girişe açılan kapı. Bu kapının iki yanında iki büyük ve eski kitaplık. Raflarında dizi dizi kitaplar. Perde açıldığında profesörün karısı telefonla konuşmakta, babası ise dikkatle onu dinlemektedir. Elinde bir gazete.)

KADIN: Hayır, dönmedi daha. Ne zorum var size yalan söylemeye kuzum. Profesör beyefendi nem mi olur? Tesadüfen kocam oluyor... Daha önce sordunuz mu ki söyleyeyim... Estağfurullah... Evet, başkente çağrıldı dün. Önemli bir görüşme için... Görüyorum efendim, çok şükür bizde de bir saat var. Buna rağmen dönmedi işte... Rica ederim. Güle güle. *(Telefonu kapatır.)* Sabah beri bu dördüncü gazeteci. Üstelik de en densizi.

KAYINPEDER: Desene aslı var... Oysa ben haberi “Hakikat”te okuyunca yalandır diye inanmamıştım.

KADIN: Öyle olduğu halde gene de geldin ama.

KAYINPEDER: Tabii değil mi? Ham demir mubayaası için yola çıkacakken işi yarım bırakıp buraya koştum... Olacak iş değil doğrusu.

KADIN: Oldu işte; ama hâlâ kararını veremiyor.

KAYINPEDER: Deli mi yahu bu adam? Eline böyle bir fırsat geçsin de...

KADIN: Gözüne uyku girdiği yok. Benimle bile konuşmuyor. Hep kendi kendisiyle. Telgraftan sonra o gece yarısı kalktı hocası ile konuştu.

KAYINPEDER: Hocası ile mi? O öleli hanidir!

KADIN: Canlısıyla değil, *(Tabloyu gösterir.)* ölüsüyle.

KAYINPEDER: Bu kuruntusunu bildiğim için kalktım buraya geldim ya. İtmek gerek onu, uyarmak, gerekirse bağırıp çağırmak.

KADIN: Kendine kalsa kabul edecek ama... İlle o doçenti yok mu, doçenti?

KAYINPEDER: O politikadan ne anlar ki!

KADIN: Anlamadığı için ya müthiş gözünü korkutuyor. “Aman ha hoca deli olma, aman hoca tetik ol, aman hoca ayağını sıkı bas”... İlim sağlam bir işmiş, politika hesaba gelmezmiş!

KAYINPEDER: Lafa bak lafa! Hesaba gelmezmiş! Adaylığı kabul edince ne kadar kazanacağını şimdi beş dakikada hesap edebilirim sana...

KADIN: “Adınızı sömürecekler sizin” diyor.

KAYINPEDER: (*Küçümseme ile*) Ne de sömürülecek adı var ya! Başkentte bir razı etseler...

KADIN: İnşallah ah inşallah!..

KAYINPEDER: Seçimlere ne kaldı ki şurda. Bir saat işi artık. Nerede oluyor konuşma?

KADIN: Muhalefet partisi merkezinde, idare kurulu üyeleri ile. Genel sekreter sınıf arkadaşı oluyor. Genel başkan ne demiş biliyor musun, “Adaylığı kabul buyurdukları gün lütfen yeni kabinde hangi nezareti arzu ettiklerini de bildirsinler” demiş.

KAYINPEDER: Ne diyorsun! Nazır oluyor desene. Bu kadarını ummamıştım doğrusu. Yapsınlar elbet, ondan iyisini mi bulacaklar? Elhak kendi sahasında üstüne adam yoktur.

KADIN: Demin böyle konuşmuyordun ama.

KAYINPEDER: İlmini irfanını her zaman övmüşümdür damadın, iftihar etmişimdir, neme lazım. Onda eksik olan mücadele kabiliyeti. Ticaret bir, siyaset iki... Mücadele kabiliyetin yok mu, dikiş tutturamazsın.

KADIN: Ezeli çekingenliği, sünepeliği... Denize bile itmeden giremez mübarek.

KAYINPEDER: Gerdeğe bile öyle girdiydi. Bilmez miyim? Alışır, aldırma. Biz de destekleriz elimizden geldiği kadar. İşadamı yarı politikacı demektir.

(*Yaklaşan ayak sesleri. Gazeteci girer, üstü başı toz içinde, tozlarını silkeler.*)

GAZETECİ: Özür dilerim. Günaydın.

KADIN: Siz kimsiniz?

GAZETECİ: Gazeteci.

KAYINPEDER: Nerden girdiniz?

GAZETECİ: Arka kapıdan. Bahçıvan içeri bırakmıyordu da... Bir röportaj rica edeceğim üstat.

KAYINPEDER: Yanılıyorsunuz delikanlı. Ben profesör değilim.

GAZETECİ: Rica ederim. Bizim gazeteyi ve beni tanımadığınız ne kadar da belli. Benim gibi bir muhabir bu kadar kolay atlar mı sandınız?

KAYINPEDER: Sizin ne olduğunuzu bilmem ama ben kayınpederiyim. Bunda şüphem yok.

GAZETECİ: (*Şaşırmıştır, kadına bakar.*) Öyle ise profesör nerede?

KADIN: Daha gelmedi.

GAZETECİ: (*Kayınpedere*) Şoför sizin uçak alanından geldiğinizi söylemişti.

KAYINPEDER: Ben güneyden gelen uçaktan indim.

KADIN: Siz kocamı tanımıyor musunuz kuzum?

GAZETECİ: Gazetede ki o habere ve karikatüre kadar kim tanıyordu ki onu?..

KADIN: Ay, karikatürünü de mi yapmışlar! Bakayım şuna. (*Gazetecinin uzattığı gazeteye bakar.*) Hiç benzememiş.

KAYINPEDER: O terazi ne öyle?

GAZETECİ: Terazinin bir kefesi iktidar, öbürü muhalefet.

KAYINPEDER: Damat ayağını muhalefet kefesine uzatınca orası ağır basıyor. Güzel buluş doğrusu. Yarından tezi yok, abone olalım bu gazeteye.

GAZETECİ: Şimdi gidince adınızı hemen abone servisine yazdırırım. Gelişim bari bu işe yaramış olsun.

KAYINPEDER: Gerçekten iyi gazeteci imişsiniz. Bir dakikada bir abone sağlayıverdiniz. Birazdan gene gelin. Beni dinlerseniz bir de fotoğrafçı getirin. Damat nerede ise burada olacak. Gelmesi tel çekildi.

GAZETECİ: Hani siz de bizden az açığöz değilsiniz beyefendi. Yarım saat sonra gene burada olmak üzere gidiyorum.

KADIN: Gene arka kapıdan mı?

GAZETECİ: Hayır. Bu sefer ön kapıdan. (*Çıkar.*)

KADIN: Bütün bunlar bana bir rüya gibi geliyor baba. Rüya da görsem inanmazdım.

KAYINPEDER: Nazır karısı olunca inanırsın.

KADIN: Acaba hangi nezareti verirler dersin. Ben hariciyeyi istediğiyorum. Bir hariciyeyi verseler. Sen de bilirsin genç kızlığım-

dan beri en büyük emelimdi sefir karısı olmak; resmi kabuller, ziyafetler, süreklilik avları... Düşün bir kere, gazetede resmimiz, ellerimizde kokteyl bardakları, İngiliz elçisiyle şakalaşırken... Ha baba? Hariciye vekilinin refikaları hanımefendi. Nazır olunca bana da Son Exselligence derler, değil mi?

KAYINPEDER: Herhalde.

KADIN: Son Exselligence'in refikaları... Ah baba, yaparlar mı dersin?

KAYINPEDER: Neden yapmasınlar? Az buçuk Fransızcası vardır değil mi?

KADIN: Aa tabii.

KAYINPEDER: Sol elle yemek yemesini kıvrırabiliyor mu?

KADIN: Elbet canım.

KAYINPEDER: Öyle ise mesele yok. Gerisi Bonjour Monsieur, Bonsoir Madame... Dış siyaseti zaten Birleşmiş Milletler idare ediyor.

KADIN: (*Kendi kendine*) Yok ama yapmazlar onu. Oraya meslekten bir diplomat seçerler, ihtimal... Görürsün, bizimkine ya iktisat ya maliye öyle bir şey vereceklerdir. İhtisası diye.

KAYINPEDER: Boş ver efendim ihtisasa. Nazırlıkta ihtisas sonradan gelir. Bak mesela şimdiki ticaret nazırı neci idi vaktiyle?

KADIN: Neciydi?

KAYINPEDER: Bevliye mütehassısı.

KADIN: Yalan!

KAYINPEDER: Yeminlen sana. Ya sıhhiye nazırı?

KADIN: Ticaret nazırı doktor olduğuna göre sıhhiye nazırı da bu hesapla tüccar olacak demektir.

KAYINPEDER: Bravo!.. Bildin, manifatura tüccarı. Tanrı insana bir kere yürü ya kulum demesin.

KADIN: Onlar eskidenmiş. Şimdi muhalifler başa geçince her işe ehlini getirirler elbet.

KAYINPEDER: Zannetmem, işin ehli olan işin başına geçmeye korkar.

KADIN: Ah bir hariciyeyi verseler.

KAYINPEDER: Mamafih iase de hiç fena değil. Ticaret var sonra. Gümrükler var. Sanayi nezareti de fena değil... Ben şahsen hangi nezareti istiyorum biliyor musun?

KADIN: (*Şaşkın*) Sen mi?

KAYINPEDER: Kocan için diyorum tabii. Ben kendimi düşünen adam olsam bari. Ben şahsen onun sanayi nezaretine geçmesini tercih ederim. Aile için en hayırlısı budur.

KADIN: İlahi baba! Bizimkisi de hayal. Önce bir adaylığı kabul etsin.

Kabineye girsin de gerisi kolay, değil mi ama öyle?..

KAYINPEDER: Doğru...

(Kapı çalınır.)

KAYINPEDER: Geldi galiba.

KADIN: Zannetmem, o böyle kapı çalmaz.

(Doçent girer. 35-36 yaşlarında, uyanık ve kendini beğenmiş bir gençtir.)

DOÇENT: (İkisini de selamlar.) Profesör yok galiba?

KADIN: Daha dönmedi. Babacığım, tanışıyor musunuz beyefendiyle? Kocamın doçenti.

DOÇENT: Yaş gününüzde tanışmıştık galiba beyefendiyle.

KAYINPEDER: Hatırladım. Üzerimde çok iyi bir tesir bırakmıştınız o gün.

DOÇENT: (Kadına) Doğru mu başkente gittiği? Fakülte, öğrenciler, merak içindeyiz hep.

KADIN: Doğru tabii.

DOÇENT: Desenize korktuğum başıma geldi. Çok fena.

KADIN: Fena olan ne?

DOÇENT: Hocanın bu hale düşmesi.

KAYINPEDER: Düşmesi mi, çıkması mı?

DOÇENT: Düşmesi beyim, düşmesi. Ben bu kadar hafifliği bir bilim adamına yakıştıramıyorum.

KAYINPEDER: Hafiflik neresinde bunun?

DOÇENT: Hafiflik tabii. Bir mantar gibi hadiselerin akıntısına kapılıp sürüklenmek.

KAYINPEDER: Aynı şey size teklif edilse acaba ne yapardınız?

DOÇENT: Reddederdim. Sevseniz mani olursunuz. Hocanın yeri kürsüdür.

KADIN: Kaç senedir kürsüde... Ne buldu orada? Kupkuru bir şeref.

DOÇENT: Beğenmiyor musunuz?

KAYINPEDER: İyi hoş elbet ama şeref dediğimiz şey kuru kuruya ekmeğe sürülüp de yenilen bir nesne değildir ki?

KADIN: Hem nazırlıĝın  refi daha mı az yani, rica ederim!

KAYINPEDER: Daha  ok elbet.

KADIN: Bir profes r n resmi gazetede ancak anketten ankete  ıkar, oysa nazırlarınki...

DO CENT: Doĝrusu g zel bir deĝer  l s . Ah ah hanfendiciĝim, gazetede resmi  ıkmak marifet mi yani? Gazetede en  ok futbolcuların,  arkıcıların resmi  ıkıyor.

KAYINPEDER: (*Kızına bakarak*) Biz İngiliz b y kel isiyle  ıkan resimlerden bahsediyoruz.

DO CENT: (*Afallamı *) İngiliz b y kel isi mi?

KAYINPEDER: Amerikan el isiyle de olabilir. Hatta ikisiyle birden, s z misali yani.

DO CENT: Demek hariciye nezaretini umuyorsunuz?

KADIN: Olamaz mı?

DO CENT: Hi  sanmam. Onun i tahlısı  oktur. (*Alaycı*) Hem  art mı kuzum ille el ilerle resim  ektirmek? Ticaret nazırlıĝını aldıĝını d   n n.

KAYINPEDER: Fena mı, verseler ke ke.

DO CENT: (*Kadına*) O zaman resmi toptancıların ortasında  ıkar. Pamuk balyaları arasında. Ya da celepler cemiyetini ziyaret ederken. Arka fonda karamanlar, daĝlı lar, kıvrıkcıklar.

KADIN: Bırakın latifeyi canım.

KAYINPEDER: Versinler de ne verirlerse versinler.

DO CENT: Zavallı hoca. O asil c bbeyi bunun i in mi  ıkartacak?

KAYINPEDER:  oluĝu  ocuĝu olan bir insan, hen z vakit varken ve eline b yle emsalsiz bir fırsat  ıkmı ken, saĝduyunun g sterdiĝi tarafa y r meli. Ben bunu bilirim, bunu s ylerim.

DO CENT: Tanrı'ya   k r hocanın durumundan yakındıĝını duymadım.

KAYINPEDER: Ama biz  ik yet iyiz.

DO CENT: Siz kim?

KAYINPEDER: Ben... Kızım, b t n aile, hepimiz, sade biz deĝil b t n millet memleket. Bakın gazete ne yazıyor. (*Gazeteyi cebinden  ıkarır, g zl ĝ n  takıp ba makalenin bir yerini ara tırır. Sonra okumaya ba lar.*) "B t ce a ıĝını kapamak i in ihdas edilen yeni verginin Anayasa ve insan haklarına aykırı olduĝunu savunmakta tek ba ına g sterdiĝi medeni cesaret ve ahlaki celadet..."

DOÇENT: (*Keserek*) Siz bakmayın gazetelere. Onlar işlerine geldiği gibi yazarlar. Zaten işi çıkırından çıkaran da onlar oldu ya.

KAYINPEDER: Ne gibi çıkırından?

DOÇENT: Bu olayı hiç yoktan yaratan, dallandırıp budaklandıran, zavallı hocayı bir haftanın içinde günün kahramanı durumuna getiriveren, doğrudan doğruya gazeteler oldu.

KADIN: Gazeteler sadece onun verdiği demeci bastılar o kadar.

DOÇENT: Gazetelere o demeci hoca mı verdi sanıyorsunuz?

KADIN: Ya kim verdi?

DOÇENT: Hoca ve siyasi demec... (*Güler.*) Böyle şeylerden ne kadar kaçındığını siz de bilirsiniz. Hoca hükümetin politikası üzerine gazeteye tek bir kelime söylemiş değildir.

KAYINPEDER: Ya kime söylemiştir?

DOÇENT: Bir iki yakın dostuna. O da özel bir toplulukta, şöyle laf olsun diye.

KADIN: Laf olsun diye mi?

DOÇENT: Evet, laf olsun diye. Orada bulunan işgüzar bir partici konuşmayı bir gazeteci dostuna yetiştiriyor. Gazeteci yemiyor içmiyor, hocanın sözüne resmi demec süsü vererek bir de koca portresiyle gazetesine basıyor. Ertesi gün hükümet çevrelerinde kızılca kıyamet kopmuş tabii. Yazı gazetede çıktığında ben yanındaydım. Ağlamaklı oldu zavallı.

KAYINPEDER: Madem öyle, tekzip yazsaydı. “Ben kimseye demec vermedim” deseydi.

DOÇENT: Yazacaktı, fakat fikirler kendi fikirleri, ağzından nasılsa kaçırıldığı fikirleri yalanlamayı vicdanına yediremedi. Sizin anlayacağınız aşağı tükürsem sakalım, yukarı tükürsem bıyığım.

KADIN: Hayret!

DOÇENT: Sonrasını biliyorsunuz. Muhalif parti grubu hocanın ileri sürdüğü teze dayanarak parlamentoda başvekili fena sıkıştırdı. Dört oy daha, kabine alabora oluyordu. İktidarın üniversiteye baskı yapıp hocaya ihtar verdirmesi, işi büsbütün alevlendirdi. Mağdur duruma düşen hoca birden halkın bir numaralı sevgili olup çıkıverdi. İşte size bir kahramanlık hikâyesinin kulis arkasından seyredilmiş bir özeti.

KADIN: Siz kocamı kışkıarıyorsunuz galiba?

DOÇENT: Bunu da nerden çıkarıyorsunuz hanımefendi?